

Analyse Paragrafen

Investerings

De beschouwingen vallen uiteen in twee delen: opmerkingen bij de omvang van de investeringen en opmerkingen bij de toelichting per investering. Beide punten zijn overigens niet nieuw:

- a. De omvang van de investeringen is onverminderd hoog. De volumes die nu per jaar worden gepland, zijn in eerdere jaren niet gehaald. Het college stelt daarom voor om te gaan werken met een investeringsplanning van tien jaar in plaats van vier jaar. Dat is feitelijk in deze begroting echter nauwelijks geëffectueerd, omdat de investeringsbedragen na 2029 in rap tempo opdrogen. Er wordt onvoldoende vooruitgekeken en onvoldoende gebruik gemaakt van de ruimte die de tienjaarsperiode biedt. Deze ruimte heeft de gemeente wél nodig. Niet alleen omdat we de huidige geplande volumes niet halen, maar ook omdat een deel van de investeringen nog niet eens in deze begroting is opgenomen (zie bijvoorbeeld de teksten onder kapitaalgoederen). Raad en college hebben belang bij een realistischere en transparantere investeringsambitie. Er is nu sprake van een stapeling van investeringen. Ook kan worden geconstateerd dat planning en prioritering niet optimaal zijn.
- a. Net zoals in de begroting van vorig jaar zitten in deze begroting weer forse en ook beleidsrijke investeringen waartoe de raad met het vaststellen van deze begroting besluit. Uw raad kan ervoor kiezen om op grond van de verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2023 (artikel 5.2) het college te vragen om een apart voorstel voor autorisatie van een investeringskrediet als u voorafgaand aan een investering meer informatie wil. Dergelijke besluitvorming creëert ook tijd voor een ordentelijke en zorgvuldige bespreking.
Meer specifiek valt het volgende op:
 - Voor sommige projecten worden frequent extra investeringen opgevoerd. Twee concrete voorbeelden zijn de Schouwburg en het Stationsdistrict.
 - Waterelement Kelfkensbos: volgens de uitvoeringsagenda Kunst in de openbare ruimte 2025-2028 is hiervoor al geld gereserveerd in een eerdere begroting.
 - Klimaatadaptieve aanpassingen openbare ruimte. Het betreft een grote investering van opgeteld € 20 mln. Nog los van de vraag of dit haalbaar is, is de vraag of de raad deze alinea's en de informatieve brieven waarnaar verwezen wordt, voldoende informatie vindt om tot dit besluit over te gaan?
 - International center Nijmegen en extra kantoorruimte. De tekst laat nogal wat vragen open. Voorstelbaar is dat uw raad wil weten waar die locaties zijn, hoe de structurele lasten daarvan bekostigd worden en wanneer de raad richting kan geven aan het strategisch huisvestingsplan, waarvan we lezen dat er al aan gewerkt wordt.

Conclusies

Er kan meer aandacht worden gegeven aan:

- Een bestuurlijk keuzeproces waardoor er een realistischer investeringsopgave ligt en waarbij de meest urgente investeringen het eerst worden opgepakt.
- inzichtelijk maken wat enerzijds noodzakelijke en anderzijds wenselijke investeringen zijn over een langere termijn, waarbij ook grootschalig onderhoud wordt betrokken
- inzicht bieden in de afwegingen op basis waarvan investeringen gedurende het jaar 'van het bordje vallen' / naar achter worden geschoven
- Scherp te wanneer welke bijstellingen op basis waarvan zijn te verwachten van de kostenramingen.
- meer informatie over de invulling van investeringsgelden.

Lokale heffingen

Blz. 140: Bij afvalstoffenheffing wordt nog altijd verwezen naar het coalitieakkoord 2018-2022. Is het nog nodig om daar naar te verwijzen?

Bedrijfsvoering

Opgemerkt wordt dat de organisatie op een aantal onderdelen te groot geworden is. Er is sprake van een toename van verzuim, arbeidsmobiliteit, minder effectieve sturing en minder behalen van doelen en resultaten. Het is positief dat het college hierover transparant is en een compliment is op zijn plaats.

Uit deze begroting, evenals voorgaande, blijkt een veelheid aan ambities, doelen en activiteiten. Wellicht kan het voorleggen en maken van duidelijke keuzes bij de begroting ook leiden tot minder werkdruk en effectiever werken in de ambtelijke organisatie.

Evenals vorig jaar doet het college voorstellen voor twee onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid van de organisatie (zogenaamde 213a onderzoeken).

Verbonden partijen

In deze paragraaf staat over de Visie op samenwerking Rijk van Nijmegen: *De speerpunten en acties worden komende jaren concreet gemaakt in een separaat werkprogramma voor 2025-2026 naar concrete opdrachten, bemensing en beoogd resultaat. Daarbij wordt verkend of de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen een bestuurlijk platform kan zijn voor de regie op het faciliteren van het proces rondom de uitvoering van de opgaven. Het doel is om opgaven op ruimtelijk domein, economisch domein en het sociaal domein samen in de regio op te pakken.*

Het is de auditcommissie onduidelijk wat hier staat, en wat er nu eigenlijk concreet wordt gedaan. Het zou prettig zijn als dergelijke teksten worden verduidelijkt voordat ze in de begroting landen.

Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf staat het volgende opgenomen: De geraamde benodigde Investerings van de Nota Kapitaalgoederen zijn nog niet opgenomen in de begroting van 2026 en daarna. In aansluiting op de Nota zal eind 2025 een Uitvoeringsstrategie verschijnen. In deze strategie zal nader worden uitgewerkt op welke wijze de urgentie en gebiedskeuzes in tijd worden bepaald en tot welke investeringsbehoefte dit zal leiden.

Verderop bij 'Spelen'

Net als bij de beheeronderdelen wegen en openbare verlichting is bij spelen sprake van een aanzienlijke vervangingsopgaven en daarmee investeringsbehoefte. De aanleg van ... is daarmee sterk afhankelijk van de beschikbare investeringsruimte de komende jaren.

En bij 'Gebouwen'

De eventuele uitvoering van groot vervangingsonderhoud, renovatie en/of restauratie vraagt per object in dat betreffende jaarschijf om separate investeringen. Hiervoor kan de gemeenteraad via de stadsbegroting extra budget vrijmaken.

De auditcommissie constateert dat er nog substantiële investeringen bij gaan komen die nu nog niet in de begroting zijn opgenomen en verwijst naar haar opmerkingen hierover in de paragraaf Investerings.

Grondbeleid

In de paragraaf Grondbeleid is het volgende citaat opgenomen:

“We herijken de parameters voor de planexploitaties op basis van recente onderzoeken

Een extern bureau **maakt een analyse** van de huidige economische situatie. Deze analyse beschrijft wat de verwachtingen zijn voor de komende periode, zowel voor de economie als voor de grond- en vastgoedmarkt. Op basis hiervan worden de rekenparameters voor de planexploitaties herijkt. De nieuwe parameters zijn gebaseerd op een verkenning van de economische ontwikkelingen en afgestemd met onze accountant. Belangrijke bronnen

zijn het CPB (Centraal Planbureau), DNB, CBS, het Kadaster, Rabobank en andere specifiek markt gerelateerde bronnen.

De tekst is nagenoeg gelijk aan die van de begroting van 2025, zij het dat daar het volgende stond:
“Een extern bureau heeft een analyse gemaakt van de huidige economische situatie.

Griffie: het is of het één of het ander. Het is onduidelijk of de analyse er al is of nog juist gemaakt moet worden. De Auditcommissie heeft hierover overigens eerder al het volgende opgemerkt: Wel benadrukken wij het belang van het betrekken van de raad hierin, temeer omdat de raadscommissie Grote Binnenstedelijke Projecten deze wijzigingen moet kunnen doorgronden. Daarnaast heeft het de voorkeur om deze keuzes in zijn algemeenheid met de raad te bespreken in plaats van bij een gewijzigde GREX.”

Voorgaand advies geldt nog onverkort.

Een inhoudelijk MPG en dashboard

De raad heeft het grondbeleid vastgesteld in juni 2024. Daarbij is unaniem een motie aangenomen voor een meer inhoudelijk MPG en informatiedashboard.

De raad wil hiermee bereiken dat er beknopte en inzichtelijke sturingsinformatie zou komen, zodat de raad goed kan monitoren of met ons grondbeleid maatschappelijke doelstellingen worden gehaald binnen de afgesproken planning en de afgesproken kosten.

Ondanks het herhaaldelijk verzoek om dit te leveren en alle goede voorbeelden die vanuit de commissie Grote Binnenstedelijke Projecten en de accountant zijn aangereikt, is dit nog niet geleverd. Een opmerking daarover in deze paragraaf zou gepast zijn.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Strategische huisvesting

Kan het college scenario's schetsen waaraan wordt gedacht?

Kinderdorp Neerbosch

Vanwege de ligging van het gebied 'Kinderdorp Neerbosch', was bij het opstellen van het ambitiedocument rekening gehouden met potentiële milieuhinder. Aanvullend onderzoek op basis van actuele normen en uitgangspunten moest echter worden uitgevoerd bij de uitwerking van het Ambitiedocument. Met dat aanvullend onderzoek is begin 2025 jaar gestart. Uit de eerste checks blijkt inmiddels dat het toevoegen van nieuwe woningen in Kinderdorp er hoogstwaarschijnlijk toe leidt, dat omliggende bedrijven worden geschaad in hun bedrijfsvoering en dat is niet de bedoeling. Wij onderzoeken nu de consequenties van - en eventuele alternatieven voor - het afzien van woningbouw. De raad is via een raadsbrief geïnformeerd hierover eind juni 2025

Het is de auditcommissie niet duidelijk of bovenstaande is opgenomen in de risico's, en/of hoe zich dat daarin vertaalt.

Taakstellende bestedingsruimtes voor ambulante jeugdhulp en WMO- begeleiding

Netto kans van 75%. Is er dan nog sprake van een risico? Vorig jaar ging het nog om een bedrag van 5,4 miljoen, nu is het 1.650.000. Beide gaan over het jaar 2025. Het is voor de auditcommissie niet helder hoe deze bedragen tot stand zijn gekomen.

Verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2023

Artikel 14a. Reserves, voorzieningen, weerstandsvermogen en financiële kengetallen

- In de paragraaf weerstandsvermogen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten de hoofdlijnen van het in lid 2 genoemde beleidskader op;
- het college biedt ter vaststelling aan de raad een nota risicomangement, weerstandsvermogen en financiële kengetallen aan. De nota behandelt: maatregelen rondom risicomangement

In de paragraaf behorende bij de begroting 2025 staat veelal aangegeven dat er risicoanalyses hebben plaatsgevonden. Het verdient aanbeveling te verwijzen naar waar die risicoanalyses en dan het effect van de maatregelen te vinden zijn.

Financiering

Geen opmerkingen

Openbaarheidsparagraaf

De paragraaf geeft een helder beeld van de voortgang van de implementatie van de WOO en de ambities voor 2026. Het is positief dat ook de voortgang op het project informatiehuishouding hier vermeld wordt, zij het beknopt.

Tenslotte wordt in de digitale begroting op pc portal verwezen naar het nieuwe dataportaal van de gemeente Nijmegen, waarop ook WOO verzoeken worden gepubliceerd. Het bestaan van dit dataportaal, waarvoor meer bekendheid op zijn plaats is, verdient een groot compliment: <https://opendata.nijmegen.nl>